

“ESİAD LİDERLER BULUŞMASI”

YÖNETİM KURULU BAŞKANI MUSTAFA KARABAĞLI’NIN KONUŞMASI

27 ARALIK 2021

SWISS OTEL GRAND EFES

Sertifika No: Q-140005

TURKONFED

Sayın AKŞENER,
Sayın Yüksek İstişare Konseyi Başkanım ve Üyeleri,
Sayın İzmir Büyükşehir Belediye Başkanımız,
Odalarımızın ve Sivil Toplum Kuruluşlarımızın Saygıdeğer Başkanları,
Değerli ESİAD Üyeleri,
Basınımızın Kıymetli Temsilcileri,

ESİAD olarak İYİ Parti Genel Başkanı Sayın Meral AKŞENER’i içinde bulunduğumuz siyasi ve sosyo-ekonomik değerlendirmelerini dinlemek ve görüş alışverişinde bulunmak için misafir etmekten duyduğumuz memnuniyeti ifade ediyor, hepinize tekrar hoş geldiniz diyorum.

Sizlere ESİAD olarak sanayi ve iş dünyasına yönelik tespitlerimizi 12 adet slayt eşliğinde yaklaşık 10-12 dakikalık bir konuşma ile aktarmaya çalışacağım.

Sayın AKŞENER, öncelikle ifade etmek isterim ki, sivil toplum kuruluşlarının özellikle katılımcı demokrasinin güçlenmesinde önemli rolleri olduğunu düşünüyor, ülkelerin sosyo-ekonomik gelişmesinde de etkin görev ve sorumluluğu taşımaları gerektiğine inanıyoruz.

ESİAD, kurulduğundan bu yana tüm faaliyetlerinde, ATATÜRK’ün çizdiği Türkiye Cumhuriyeti vizyonunu ve çağdaş uygarlık hedefini esas almaktadır. Özellikle demokratik, laik, etkin hukuk devleti anlayışının geçerli olduğu, uluslararası ortamda saygın ve güvenilir, refah düzeyi yüksek bir Türkiye olma hedefine katkıda bulunmak amacıyla çalışma ve faaliyetlerimizi sürdürmekteyiz. Ekrandaki Slaytta da ESİAD’ı rakamlarla da görebilmektesiniz.

Bununla birlikte resmi ve kayıtlı Avrupa Birliği Bilgi merkezi olan ESİAD, bu özelliği taşıyan ülkemizdeki ilk ve tek sivil toplum kuruluşu olarak ayrılmakta ve bu görevini de yaklaşık 26 yıldır sürdürmektedir.

Değerli misafirler, Dünyamız Covid-19 krizi ile birlikte zor ve belirsiz günlerden geçmektedir.

Pandeminin ortaya çıktığı 2020 yılından bu yana küresel ekonominin daraldığı, işsizliğin arttığı, ekonomik kırımların yaşandığı, sosyal ve ekonomik eşitsizliklerin derinleştiği, eğitim ve sağlık sistemlerinin çıkmaza girdiği günler yaşandı ve yaşanmaya da devam ediyor.

Neredeyse Sanayi ve iş dünyasında oyunun kuralları yeniden yazıldı ve yazılıyor. Ciddi tehditler iş hayatımızı etkilerken ciddi de fırsatları beraberinde getiriyor. Ancak hammaddeye erişimdeki sıkıntılar, çok uzun teslim süreleri, konteynır yokluğu krizi ve lojistik problemleri, sanayi ve iş dünyasını meşgul etmeye devam ediyor.

Öte yandan, gündemi Covid-19 krizi ve buna bağlı sosyo-ekonomik sorunlar meşgul ederken, dünyamızı bekleyen esas tehdidin ise, iklim değişikliği olduğu gerçeğiyle de karşı karşıyayız.

Avrupa Birliği (AB) bu konuda öncü rol üstlenerek çok önemli bir adım atmış ve 2050 yılında iklim-nötr ilk kıta olma hedefini ortaya koyarak Avrupa Yeşil Mutabakatını açıklanmıştır.

Yeşil Mutabakat esas itibarıyla sanayide dönüşümü gerektiren yeni bir büyüme stratejisi olarak da görülmeli ve bu doğrultuda iş fikirleri hayata geçirilmelidir. Avrupa Yeşil Mutabakatı'na uyum amacıyla ülkemizin Yeşil Mutabakat Eylem Planını hazırlayarak uygulamaya koyması son derece önemli adımlardır.

Ancak, başta sanayi olmak üzere çok çeşitli alanlarda gerçekleştirmemiz gereken dönüşümün yaratacağı maliyetin belirlenmesi ve gerekli desteklerin oluşturulması, Eylem Planımızın başarılı olabilmesi için gereklidir. 9 ana başlıkta

32 hedefe ulaşmanın 81 eylemle gerçekleştirilmesi öngörölmüş olmasına rağmen bunun finansmanın ortaya konması programın başarıya ulaşması için oldukça önemlidir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı'nda başarının yolu aslında AB süreci ve AB'ye uyumla da doğrudan bağlantılıdır.

AB ile aramızdaki Gümrük Birliği'nden maksimum fayda sağlamamızın ancak Avrupa Yeşil Mutabakatı'na başarılı ve zamanında uyum sağlamakla olabileceği aşikardır.

Esasen AB sürecinin ve AB'ye uyumun ölkemiz için her alanda önemli bir çıpa teşkil ettiğine de inanıyoruz.

Türkiye'de AB ile bütünleşme politikalarının izlendiği, AB'ye uyum reformlarının hayata geçirildiği dönemlerde enflasyonun tek haneli rakamlara düştüğünü, doğrudan yabancı yatırımlarda önemli bir artış olduğunu hatırlatmak isterim.

Önümüzdeki dönem için hayati konulardan biri de sürdürülebilir tarım için alınması gereken tedbirlerdir.

COVID 19 krizi tarım ve gıdada kendi kendine yeterliliğin önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Türkiye, içinde bulunduğu coğrafya itibarıyla, iklim değişikliğinin tarım ve bağlantılı gıda sektörlerindeki etkileri açısından dünyanın en hassas ve kırılgan bölgelerinden birindedir.

Tarımsal ürün arzının sürdürülebilir kılınması için iklim değişikliğinin öngörölen etkilerine göre tarım politikalarımızın toprak reformu da dahil bir plan dahilinde yeniden belirlenmesi gerekmektedir.

Sertifika No: Q-140005

Kıymetli misafirler, ülkemiz ekonomisine baktığımızda ise yüksek büyüme oranları yakalayabilse de, ısrarla izlenen politikalar bizi bugünkü yüksek enflasyon, yüksek döviz kuru ve kurlardaki öngörülemez dalgalanma gibi ciddi kırılmalara taşımıştır.

2020 Pandemi döneminde dünya ekonomisi daralırken, ülkemiz 2020 ve 2021 ilk 3 dönem olmak üzere her ne kadar pozitif bir büyüme yakalamış olsa da milli gelirin yıllar itibarı ile ABD doları cinsinden düşüyor olması sabit fiyatlara göre hesaplanan GSYH rakamlarındaki deflatör katsayılarının oranları etkilemiş olabileceğini düşündürmüştür.

Ancak, Hükümetin ekonomi politikalarıyla ilgili olarak sürdürdüğü dolaylı yönlendirme ve siyasi etkiler yükselen enflasyona rağmen Merkez Bankasının faiz kararlarında etkili olmuş ve son dört ayda politika faizi toplamda 500 baz puan düşürülmüştür.

Bu kararlar döviz kurunun giderek artan hızla yükselişini de beraberinde getirmiştir.

İlk aşamada yüksek kurun ihracat için olumlu olabileceği düşünülse de bunun geçici olduğu, rekabet koşullarının ortaya çıkan avantajı kısa sürede yok ettiği ve döviz cinsinden toplamda elde edilen gerçek gelirin de tam olarak artış olarak yansımadağı bir gerçektir. Ayrıca ihtiyaç duyulan hammaddelerin ve ara malların da ithal edildiği dikkate alınırca yüksek kurun sanayi üretim endeksini düşürebileceği ve ekonomik küçülmeye yol açabileceği ihtimal dahilindedir.

Merkez Bankasının 16 Aralık'taki son faiz indirim kararından sonra, Türk parası dolar ve avro karşısında hızla değer kaybetmiş, 21 Aralık'ta alınan kararlar öncesinde dolar 18 lira, avro ise 20 liranın üzerini görerek tarihi rekorlar kırmıştır.

Merkez Bankası tarafından piyasaya yapılan doğrudan müdahalelerden istenen sonuç alınamayınca, “kur korumalı TL mevduatı” uygulaması olarak adlandırılan model açıklanmıştır.

Neticede döviz kurunda ani düşüş yaşanmıştır. Kurdaki yükselişin durdurulması ve düşüş yaşanması tabii ki memnuniyet vericidir. Ancak, bu modelin nasıl işleyeceğine dair belirsizlikler devam etmektedir.

Bununla birlikte TL karşısında döviz kurunu bu denli hızlı düşüren Kur Korumalı TL mevduat uygulamasının ileriki dönemlerde ama planlandığı ve duyurulduğu tarihte sona ermesi ama başka bir sebeple uygulamadan kaldırılması veya değiştirilmesi gündeme geldiğinde nasıl bir sonuç doğuracağını kestirmek de oldukça güç görünmektedir.

Enflasyon konusuna geldiğimizde ise; Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre; enflasyon Kasım ayında yüzde 3,51 artmış, yıllık enflasyon ise yüzde 21,31'e yükselmiştir.

Böylece, yıllık enflasyon yüzde 14 olan politika faizinin daha da üzerine çıkmıştır. Ancak sanayi ve iş dünyasının tanıklık ettiği üzere gerçek piyasa borçlanma faizi ve mevduat faizi politika faizinin oldukça yukarıdadır. Umuyoruz ki gerçek piyasa faizi ile politika faizi en kısa sürede paralel hale gelecek rakamlara ulaşır.

TÜİK tarafından açıklanan Kasım ayı sonundaki ÜFE ve TÜFE'ye baktığımızda ise, aralarındaki makasın çok ciddi açılmış olması hesaplama yöntemlerine yönelik bazı soru işaretlerini de beraberinde getirmektedir.

Enflasyondaki yükselişin engellenmesinin ilk öncelikler arasında görülmediğini söylemek çok da yanlış olmayacaktır.

Yeni Ekonomi Modeli ile birlikte gerçekçi ve uygulanabilir bir enflasyonla mücadele programının da açıklanması gerektiğini düşünüyoruz.

Aksi durumda İş ve sanayi dünyası olarak kur korumalı TL mevduatı uygulamasının her sonuçta, yani döviz kuru düşse de yükselse de enflasyonu daha da yükseltebileceğinden endişe etmekteyiz.

Enflasyonist bir ortamın yatırım ortamını bozacağı ve ekonomiye duyulan güveni azaltacağı da bir gerçektir.

Öte yandan, son açıklanan Sanayi Üretim Endeksine göre yıllık bazda yüzde 8,5 oranında bir artış söz konusu olsa da, aylık bazdaki artış dalgalı bir seyir izlemektedir. Azalan talebin yanı sıra yüksek enflasyon engellenemediği ve dengeli ve istikrarlı bir kura ulaşılmadığı takdirde sanayi üretiminde aylık bazdaki hızın önümüzdeki aylarda daha da azalması muhtemeldir.

Enflasyon beklentilerinin tutturulması, döviz kurunda istikrarın sağlanması ve yeniden güven tesis edilebilmesi için öncelikle kurumsal ve düzenleyici ortamın güçlendirilmesi, öngörülebilirlik ve şeffaflığın sağlanması gerektiğini düşünüyoruz.

Gelişmiş ekonomilerin temel unsurlarından biri kurumlara duyulan güvendir. Bu bağlamda Merkez Bankaları en önemli yapı taşıdır.

Ülkemizde Merkez Bankası yönetiminde yapılan değişikliklerin, Merkez Bankasının bağımsızlığına ve güvenilirliğine gölge düşürdüğünü, zaten yüksek olan ülke risk primimiz üzerinde ve finansal piyasa istikrarsızlığı konusunda da etkili olduğunu düşünmekteyiz.

Sertifika No: Q-140005

Öngörülebilirliğin olmadığı bir ortamda ne yerli ne yabancı yatırımcının harekete geçebilmesi mümkün değildir.

Türkiye büyük ve güçlü bir ülkedir. Sanayi ve İş dünyası olarak siyasette gerilimin düşürüldüğü, devletin tüm işlemlerinde hukukun üstünlüğünün tam olarak tesis edildiği, çoğulcu demokrasi ve kuvvetler ayrılığının güçlendirildiği bir Türkiye'nin önünün daha da açık olacağına inanıyoruz.

Son olarak, ülkemizin gündeminde önümüzdeki dönemde önemli bir yer tutacak yeni Anayasa çalışmalarına değinmek istiyorum.

ESİAD olarak, ATATÜRK'ün çizdiği Türkiye Cumhuriyeti vizyonu doğrultusunda, demokratik, laik, hukuk devleti anlayışının hakim olduğu, yürütme, yasama ve yargı arasında sağlam ve etkili bir kuvvetler ayrılığının tesis edildiği, denge ve denetlemenin tam kurulduğu bir Anayasa'yı her zaman destekleyeceğimizin altını özellikle çizmek istiyorum.

Sözlerime burada son verirken katılımlarınızdan dolayı başta sayın AKŞENER olmak üzere hepinize teşekkür ediyor, sevgi ve saygılar sunuyorum.

